

Kursplan

Fakulteten för teknik

Sjöfartshögskolan

1GS11S Grundläggande Sjömanskap , 5 högskolepoäng

Basic Seamanship , 5 credits

STCW-referens

STCW A-III/1, A-III/2, A-III/6, A-VI/4, 1-3

TSFS 2011:116 bilaga 23a och 33

Huvudområde

Sjöfartsvetenskap

Ämnesgrupp

Sjöfart

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1N

Fastställande

Fastställd 2025-12-08.

Kursplanen gäller från och med hösttermin 2026.

Förkunskaper

Grundläggande behörighet samt Fysik 1a alt. Fysik 1b1 och Matematik 2a alt. Matematik 2b alt. Matematik 2c. Fysik 1a alt. Fysik 1b1 kan ersättas med ett av alternativen Naturkunskap 2 eller Energiteknik 1 eller motsvarande.

Mål

Efter avslutad kurs skall studenten kunna eller ha:

- kännedom om faror, lasthanteringsutrustning, säkerhetsutrustning och särskilda

- rutiner ombord på olje-, kemikalie- och gastankfartyg samt förmåga att medverka i och bidra till säkra arbetsoperationer ombord på dessa fartygstyper.
- beskriva tankfartygs konstruktion, tankarrangemang och rörsystem samt kemikaliers, oljors och gasers kemiska egenskaper.
 - beskriva lastutrustning samt hanterings- och transportrisker.
 - redogöra för tankatmosfär, gaser och ventilation.
 - kunna tolka relevant information från MARPOL Annex I och II, ISGOTT, Tanker Safety Guide (Chemicals) samt IBC-koden
 - genomföra simulatorövningar
 - redogöra för tank- och lastbesiktning
 - redogöra för personligt skydd, säkerhetsåtgärder i samband med tillträde till tankar och tillslutna utrymmen samt heta arbeten
 - förmåga att säkert medverka i förtöjningsarbeten, lyftoperationer, ankringsarbete samt säkring- och surring av utrustning och last ombord
 - förmåga att kunna kommunicera effektivt i operationella sammanhang ombord samt
 - förmåga att tolka resultat från gasmätningar på tankfartyg
 - kunskap om nödvändigheten av sömn och effekterna av utebliven sömn samt påverkande faktorer inkl. stress.
 - nyttja Radio/Tele Medical vid behov
 - utföra hjärt- och lungräddning inklusive med hjälp av hjärtstartare vid hjärtstopp och fungera som medhjälpare i en samaritgrupp under ledning av en sjukvårdare
 - kunskap om principer som relaterar till ett säkert arbete i slutna utrymmen
 - kännedom om hot relaterat till fartygsdriften, hur fartygsskydd kan upprätthållas inklusive externa aktörer, skyddsorganisationen ombord, rutiner ombord, hantering av risker samt färdighet att tillämpa olika åtgärder i fartygets skyddsplan.

Innehåll

Personlig säkerhet och arbetsmiljö ombord

- Faror och risker vid arbete på fartyg.
- Människan ombord: sömn, stress, vaktgång, socialt liv och träning.
- Riskhantering och hantering av risker.
- Sjömäns rättigheter och skyldigheter.
- Skyddsombud och skyddskommitté ombord.
- Rutiner i fartygets Safety Management System.
- Rapportering av tillbud och incidenter.
- Arbete med kemikalier.
- Arbete i slutna utrymmen.
- Personlig skyddsutrustning: Användning och inspektion.

Kommunikation och beredskap ombord

- Fartygsterminologi: begrepp och uttryck ombord.
- Kommunikationsmetoder ombord.
- Larm och nödsignaler, inklusive när/hur larm ska aktiveras och åtgärder vid olika typer av larm.

Säkerhet på tankfartyg

- Olika typer av olje-, kemikalie- samt gastankfartyg.
- Lasthantering på olje-, kemikalie- samt gastankfartyg.

- Förebyggande hälso- och säkerhetsåtgärder och dess tillämpningar.
- Förebyggande åtgärder för att förhindra miljöskador till följd av utsläpp av olja och kemikalier.

Fartygs miljöpåverkan och åtgärder för skydda miljön

- Fartygsdriftens miljöpåverkan.
- Krav, rutiner och utrustning ombord för att minska miljöpåverkan.

Sjömanskap

- Förtöjningsarrangemang inklusive vinschar och ankarspel.
- Tågvirke och wire.
- Surrningsutrustning och surringstekniker.
- Säkerhet vid förtöjning och ankring.
- Lyftutrustning och lyftanordningar.
- Säkra lyftoperationer ombord.

Grundläggande sjukvård

- Hantering av hypotermi och brännskador.
- Räddning och transport av skadad.
- Radio/Tele Medical.

Fartygsskydd

- Säkerhetshot mot fartyg: Piratangrepp, terrorhandlingar, sabotage, rån mm.
- Aktörer och begrepp inom sjöfartsskyddet, inklusive ”security levels”.
- Utrustning och rutiner ombord.
- Uppgifter och metoder för att stärka fartygsskyddet såsom inspektioner, tillkomstkontroll, genomsökningar, övervakning mm.

Undervisningsformer

Undervisning sker genom: föreläsningar (vilka inkluderar förberedande moment); övningar i säkerhet såsom överlevnadsfarkoster och brandsläckning (obligatorisk närvaro); laborations- och övningsmoment ombord på olika övningsfartyg; lärarledda grupparbeten samt projektarbeten.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd eller Godkänd.

Kursen examineras genom:

- Individuell tentamen. Säkerhet på tankfartyg, olja/kem, 1,5 hp
- Individuell tentamen. Säkerhet på tankfartyg, gas, 0,5 hp
- Individuell tentamen. Sjömanskap, 1,5 hp
- Tillämpningsövningar. Sjömanskap, 0,5 hp
- Individuell tentamen. Grundläggande sjukvård, 1 hp

Omexamination ges i enlighet med Lokala regler för kurs och examination på grundnivå och avancerad nivå vid Linnéuniversitetet.

I det fall student med funktionsnedsättning har rätt till särskilt pedagogiskt stöd beslutar examinator om anpassad eller alternativ examination.

Kursvärdering

Kursvärdering genomförs under kursen eller i nära anslutning till kursens avslutning. Resultat och analys av genomförd kursvärdering ska skyndsamt återkopplas till de studenter som genomfört kursen. Studenter som deltar vid nästa kurstillfälle ska senast vid kursstart informeras om föregående kursvärderingsresultat och genomförda förändringar i kursen.

Övrigt

Kursen är tillsammans med andra kurser i Sjöingenjörsprogrammet, behörighetsgrundande för ETO.

Kursen är också certifikatsgrundande för följande:

- Tjänstgöring på gastankfartyg (Tankerman).
- Tjänstgöring på olje- och kemikalietankfartyg (Tankerman).
- Grundläggande sjukvård.
- Särskilda sjöfartsskyddsuppgifter (ISPS designated).

Kurslitteratur och övriga läromedel

Liquefied Gas Carriers, Your Personal Safety Guide, Witherby, seamanship international. Senaste utgåvan, 44 sidor

Oil Tankers A Pocket Safety Guide. Witherby seamanship international. Senaste utgåvan. 36 sidor

Chemical Tankers, A Pocket Safety Guide. Witherby seamanship International. Senaste utgåvan. 92 sidor

van Dokkum, Klaas, *Ship Knowledge*, Dokmar Maritime Publishers. Senaste utgåvan, 380 sidor

Thomsson, Peter. Widlund, Mattias. *Sjöfartsskydd & ISPS koden*, Jure Förlag AB. senaste utgåvan, 252 sidor

Edman, Dan. Snöberg, Ingegerd, *Första hjälpen ombord.*, Jure Förlag AB, senaste utgåvan, 153 sidor